

Flora- en faunaonderzoek

aan: Burgland Projectontwikkeling Gorinchem B.V.

van: SAB

ons kenmerk: BROI/61703_01

datum: 13 oktober 2011

betreft: flora en faunaonderzoek Panoven 19-21 IJsselstein

AANLEIDING EN METHODE

In IJsselstein is aan de Panoven 19-21 de sloop en nieuwbouw van woningen beoogd. Voordat deze ruimtelijke ingreep mag plaatsvinden, dient eerst een onderzoek te worden uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en eventueel andere geldende natuurregeling. Voorliggend onderzoek betreft een flora- en faunaonderzoek (in de vorm van een briefrapportage) waarin op basis van een gebiedsanalyse, beschikbare soortgegevens en enkele veldbezoeken in 2007 en 2011, uitspraken worden gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied.

Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen waren niet op voorhand niet uit te sluiten in het plangebied. Om die reden is in 2007 door AD.ECO nader onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd op 3 en 22 mei. In 2011 is dit nader onderzoek op 14 juni, 5 juli, 7 en 28 september ge-update door Laneco, aangezien het onderzoek niet meer voldeed aan de onderzoeksprotocollen van vleermuizen.

ligging plangebied (kaart natuurloket en luchtfoto Google Earth)

GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied is gelegen nabij de binnenstad van IJsselstein en grenst aan de Hollandse IJssel. De omgeving van het plangebied bestaat uit bebouwing, wegen, watergangen, gazonnen en bomenlanen. Op korte afstand bevindt zich een klein park, beschut door oudere bomen. Het plangebied zelf bestaat uit drie aaneengebouwde voormalige bedrijfspanden, waarvan het meest oostelijk gelegen gebouw een tuin heeft. Alle gebouwen zijn gemetseld en voor een groot deel bedekt met golfplaten. Zuidwestelijk van deze gebouwen bevindt zich een gazon met enkele jonge populieren en wat struikgroei en voor het middelste gebouw een verharde parkeerplaats. De zijde grenzend aan de Hollandse IJssel is geheel verhard. De locatie wordt momenteel gebruikt door een bandenhandel.

In het plangebied is nieuwbouw van appartementen beoogd. Hiervoor worden de bestaande gebouwen gesloopt.

impressies van het plangebied (foto's Kolpa architecten BV)

GEBIEDSBESCHERMING

Bij gebiedsbescherming is onderscheid te maken tussen de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur. In de Natuurbeschermingswet 1998 worden Natura 2000-gebieden en beschermd Natuurmonumenten beschermd. De Ecologische hoofdstructuur (EHS) is niet opgenomen in de natuurwetgeving, maar dient bij de planologische afweging te worden meegenomen.

Het plangebied ligt niet in of nabij een Natura 2000-gebied of beschermd natuurmonument. Het plangebied ligt wel tegen een zone die is aangewezen in het kader van de EHS, namelijk de Hollandse IJssel. Deze watergang is in het Streekplan Utrecht 2005-2015 aangemerkt als ecologische verbingszone. De nieuwbouw vervangt bestaande bebouwing en vinden geen veranderingen plaats aan de Hollandse IJssel. De ecologische verbingsfunctie die aan deze watergang is toegekend, wordt dan ook niet verstoord of aangetast. Gebiedsbescherming is daarom voor dit plan niet aan de orde.

SOORTENBESCHERMING

Soortenbescherming is altijd van toepassing. In Nederland is de bescherming van soorten opgenomen in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor het beoordelen van de doorwerking van het aspect soortenbescherming moet worden nagegaan of het plangebied beschermde soorten (zowel planten als dieren) herbergt. De mogelijke negatieve effecten van de ingreep op betreffende soorten moeten worden beschreven.

vaatplanten

Volgens het natuurloket zijn er beschermde vaatplanten aangetroffen in het kilometerhok (131-447) waarbinnen het plangebied valt. Aangezien het plangebied voor het grootste deel bestaat uit gebouwen, een gazon, verharde parkeerplaats en een tuin is het echter onwaarschijnlijk dat er hier sprake is van geschikte groeiplaatsen voor strikt beschermde plantensoorten. De muren van het gebouw zijn niet oud genoeg om te kunnen dienen als groeiplaats voor beschermde muurbloemsoorten. Soorten waarvoor een ontheffing nodig is in het kader van de Flora- en faunawet worden dan ook niet verwacht.

zoogdieren

Binnen het plangebied zijn een gazon, wat struikjes en een kleine tuin aanwezig. Hierdoor zijn beschermde zoogdiersoorten als egel, huisspitsmuis en mol niet uit te sluiten. Voor deze soorten, die onder het lichtste beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen. Gezien de binnenstedelijke ligging, de afwezigheid van directe aansluitingen tot bos in de omgeving en de nog jonge leeftijd van de bomen in het plangebied worden grondgebonden zoogdiersoorten die onder een zwaarder, ontheffingsplichtig, beschermingsregime vallen (zoals de eekhoorn) niet in het plangebied verwacht. Deze kunnen wel in de omgeving voorkomen volgens de Atlas van Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen, 1992).

vleermuizen

Op basis van verspreidingsgegevens (Broekhuizen, 1992), eerder uitgevoerd veldonderzoek en de aanwezige biotopen (langs het kanaal en nabij een park) was het voorkomen van vleermuizen niet geheel uit te sluiten. De gebouwen in het plangebied zouden mogelijk geschikt kunnen zijn als vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen. Ecologisch onderzoek- en adviesbureau AD.ECO heeft daarom op 3 en 22 mei 2007 onderzoek verricht naar het voorkomen van vleermuizen. In 2011 is dit nader onderzoek naar vleermuizen ge-update door Laneco. In 2011 zijn er vier veldbezoeken uitgevoerd in de periode van juni tot en met september. De veldcondities zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Datum	Periode/soort	Zon op/onder	Windkracht	Temp.	Bijzonderheden
14 juni 2011	Vleerm. avond	22:04 uur	Windstil	18°C	Onbewolkt
5 juli 2011	Vleerm. avond	22:00 uur	1 bft.	22°C	Sluierbewolking
7 september 2011	Vleerm. avond	20:10 uur	Windstil	17°C	Half bewolkt
28 september 2011	Vleerm. avond	19:22 uur	Windstil	21°C	Helder

Tijdens de nadere onderzoeken zijn er in het plangebied geen (sporen van) vleermuizen gevonden en zijn ook geen uit- of invliegende vleermuizen waargenomen. Er zijn alleen langs vliegende en foeragerende gewone dwergvleermuizen, een Laatvlieger en een Rosse vleermuis waargenomen. Gezien de beperkte aanwezigheid van vleermuizen in het najaar zijn ook geen winterverblijfplaatsen te verwachten.

Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven) is op basis van de nadere onderzoeken uit te sluiten. Het gebouw is in de huidige staat weinig geschikt voor vleermuizen mede vanwege de structuur van de gebouwen, bestaande uit gemetselde muren en golfplaten. Ook de populieren in het plangebied zijn ongeschikt door de nog jonge leeftijd en het ontbreken van gaten.

Wel werden er tijdens de nadere onderzoeken vleermuizen waargenomen in het nabijgelegen park. Het plangebied zelf vormt geen essentieel onderdeel van een foerageerelement door de weinige vegetatie die er groeit. De kleine populieren binnen het plangebied vormen geen belangrijke vliegroute, doordat ze niet aansluiten op bestaande lanen. In de omgeving zijn voldoende alternatieve vliegroutes voorhanden in de vorm van (oudere) bomenlanen. Negatieve effecten op vleermuizen zijn op basis van de onderzoeken uit te sluiten.

vogels

Het plangebied met gebouwen en enkele bomen is geschikt voor vogels van het stedelijk gebied zoals koolmees, huismus en merel. Alle vogels en hun nesten zijn strikt beschermd. Actieve nesten van vogels mogen niet worden aangetast of verstoord. Voor de meeste vogels kan worden volstaan met ontzien van nesten in het broedseizoen van half maart tot half juli. Vogels als uilen en spechten maken echter ook buiten het broedseizoen gebruik van hun nesten waardoor, bij aanwezigheid van nestplaatsen, altijd een ontheffing moet worden aangevraagd. Aangezien er echter geen grotere, aaneengesloten bosclementen of een kleinschalige agrarische omgeving in de directe omgeving van het plangebied liggen, kunnen uilen, roofvogels en spechten worden uitgesloten het plangebied. Tijdens het onderzoek naar vleermuizen geen broedende huismussen waargenomen. Wel is een Bosuil roepend waargenomen buiten het plangebied. Negatieve effecten op nestlocaties van jaarrond beschermde vogelsoorten zijn op basis van het nader onderzoek uit te sluiten.

amfibieën

Er zijn in het plangebied geen (kleine) waterelementen aanwezig. Wel grenst het plangebied aan de Hollandse IJssel. Deze watergang is zeer geschikt als leefgebied voor vissen, en ook beschermde vissoorten kunnen er voorkomen. Omdat de Hollandse IJssel niet wordt aangetast in het plan, zijn geen negatieve effecten op beschermde vissoorten te verwachten. De gekanaliseerde watergang is voor amfibieën echter breed en de kade te steil om een geschikte voortplantingslocatie te kunnen vormen. Daarnaast ontbreken waterplanten en oeverplanten en zijn ook geen geschikte biotopen voor strikt beschermde, kritische soorten aanwezig. Strikt beschermde amfibiesoorten zoals de kamsalamander (www.ravon.nl), worden dan ook niet verwacht. Wel kunnen soorten als gewone pad en bruine kikker in en rond het plangebied voorkomen. Aantasting van deze soorten is echter mogelijk op basis van een algemene vrijstelling.

reptielen

Alle in Nederland voorkomende reptielsoorten zijn strikt of zeer strikt beschermd. Volgens verspreidingsgegevens (www.ravon.nl) komt de ringslang voor in de omgeving van het plangebied. Het plangebied zelf is gezien de aanwezige biotopen echter niet geschikt voor de ringslang en andere reptielen. Er zijn weinig dekkingsmogelijkheden en geleidelijke overgangen ontbreken. Verder is de beschoeiing langs de Hollandse IJssel te steil. Reptielen (waaronder de ringslang) worden niet verwacht.

insecten

Beschermde insecten en soorten uit de overige soortgroepen worden niet verwacht gezien de grotendeels verharde situatie en de ligging in stedelijk gebied.

CONCLUSIE

Gebiedbescherming in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur is niet van toepassing. Een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is niet nodig.

De meeste (mogelijk) voorkomende beschermde soorten vallen onder de lichte beschermingscategorie van de Flora- en faunawet. Vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten mogen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast, zonder dat sprake is van procedurele consequenties.

Op basis van de nadere onderzoeken in 2007 en 2011 die respectievelijk zijn uitgevoerd door AD.ECO en Laneco kan gesteld worden dat in het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen of overige belangrijke onderdelen van het leefgebied van vleermuizen aanwezig zijn. Overige strikt beschermde soorten worden niet verwacht in het plangebied. Met de sloop van de gebouwen is geen sprake van aantasting van verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is met de plannen niet noodzakelijk.

Vogels kunnen broeden binnen het plangebied, zowel in de bomen als in de gebouwen. Werkzaamheden zoals het slopen van de gebouwen dienen daarom te worden gestart buiten het broedseizoen (half maart tot half juli). Verder is altijd de zorgplicht van toepassing, op basis waarvan door iedereen voldoende zorg in acht moet worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen) te starten met werkzaamheden en het gefaseerd werken om dieren de kans te geven om te vluchten.